

Sygnatura akt VI Ka 689/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **2 września 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn (spr.)

Sędziowie SSO Bożena Żywioł

SSO Agata Gawron-Sambura

Protokolant Karolina Drzazga

przy udziale Małgorzaty Wasielke - Podleszańskiej

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w R.

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2016 r.

sprawy skazanego **L. O. ur. (...) w R.**

syna A. i J.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 15 marca 2016 r. sygnatura akt VI K 475/15

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 632 pkt 2 kpk

1. uchyla pkt 1, 2 oraz 4 zaskarżonego wyroku i na mocy art. 572 kpk umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. U. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu skazanego w postępowaniu odwoławczym;
4. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 689/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 2 września 2016 r. w całości

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem łącznym z dnia 15 marca 2016 r. sygn. akt VI K 475/15 z powołaniem się na art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 89 § 1 kk w zw. z art. 89 § 1a kk w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w

życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 20 marca 2015 r.) połączył skazanemu Ł. O. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 18 grudnia 2012 r. sygn. akt VI K 621/12 oraz Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 14 maja 2015 r. sygn. akt VI K 178/14 i wymierzył mu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku). Z kolei na mocy art. 572 kpk umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym kar i środków karnych orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 9 marca 2009 r. sygn. akt II K 524/08, Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 11 września 2012 r. sygn. akt VI K 232/12, Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 13 grudnia 2012 r. sygn. akt VI K 581/12, Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 3 grudnia 2012 r. sygn. akt VII K 1098/12, Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 20 marca 2013 r. sygn. akt VI K 826/12 i Sądu Rejonowego w Tychach dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt VII K 120/15 (pkt 2 wyroku). W końcu przyznał adw. K. U. nieopłacone koszty obrony z urzędu skazanego (pkt 3 wyroku), którego zaś w oparciu o przepis art. 624 § 1 kpk zwolnił od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa (pkt 4 wyroku).

Apelację od tego wyroku złożył obrońca. Zaskarżając orzeczenie w całości zarzucił mu:

5. obrazę przepisów prawa materialnego, a konkretnie art. 85 kk polegającą na błędnym jego zastosowaniu i połączenie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 18 grudnia 2012 r. sygn. akt VI K 621/12 oraz Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 14 maja 2015 r. sygn. akt VI K 178/14, podczas gdy kara pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 18 grudnia 2012 r. sygn. akt VI K 621/12 została ujęta w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 23 października 2014 r. sygn. akt VI K 8/14,

6. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy w sytuacji faktycznej i zdrowotnej skazanego uzasadnionym było zastosowanie przez Sąd zasady absorpcji.

Z powołaniem się zaś na te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył co następuje.

Zasadnym okazał się podniesiony w apelacji obrońcy zarzut obrazę prawa materialnego. W jego uwzględnieniu koniecznym było jednak uchylić jedynie pkt 1, 2 oraz 4 zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 572 kpk umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, gdyż nie było po temu warunków, a w konsekwencji obciążyć Skarb Państwa kosztami procesu w sprawie po myśli zasady wyrażonej w art. 632 pkt 2 kpk. Tym samym bezprzedmiotowym okazał się zarzut rażąco niewspółmierności kary, choć trzeba też zauważyć, iż pozostawał on w oczywistej logicznej sprzeczności z zasadniczym twierdzeniem apelującego, iż połączone przez Sąd Rejonowy jednostkowe kary pozbawienia wolności w ogóle nie powinny zostać objęte węzłem kary łącznej. Nieporozumieniem jest zatem kwestionowanie w takiej sytuacji wymiaru (wysokości) tak ukształtowanej kary łącznej ze wskazaniem na zaistnienie uchybienia, o którym mowa w art. 438 pkt 4 kpk, w szczególności, gdy nie twierdzi się jednocześnie, iż związany z tym zarzut stawiany jest z tzw. ostrożności procesowej.

Nie może natomiast budzić najmniejszych wątpliwości, iż Sąd I instancji naruszył art. 85 kk w jego brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r., do czego zresztą w istocie przyznał się w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Wskazać jednak trzeba, iż prawidłowo uznał, iż w realiach niniejszej sprawy powinny mieć zastosowanie przepisy Rozdziału IX Kodeksu karnego w ich poprzednim brzmieniu, a to z mocy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396: dalej: ustawa nowelizująca). Wedle zawartego w nim uregulowania intertemporalnego przepisy o karze łącznej w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 1 lipca 2015 r.. W przypadku skazanego jak dotychczas nic takiego nie miało miejsca, skoro ostatecznie wyroki skazujące, jakie wobec niego zapadły, a to w sprawie Sądu Rejonowego w

Tychach o sygn. akt VII K 120/15 i sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 178/14, odpowiednio 14 kwietnia 2015 r. i 14 maja 2015 r., uprawomocniły się jeszcze przed dniem 1 lipca 2015 r..

Zgodnie z dyspozycją art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu, warunkiem orzeczenia kary łącznej jest, aby sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. W myśl art. 91 § 2 kk przepis art. 85 kk stosuje się również odpowiednio, gdy sprawca w warunkach w nim określonych popełnia dwa lub więcej ciągów przestępstw lub ciąg przestępstw oraz inne przestępstwo. Zauważenia przy tym wymaga, iż chociaż zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznego wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnych przestępstw, to jednak wyrokiem „pierwszym” może być również wyrok wydany później (po nim), a więc drugi, czy jeszcze dalszy, w zależności od układu procesowego (por. wyrok SN z 1 sierpnia 2007 r., IV KK 195/07, LEX nr 296718). Ten pierwszy wyrok stanowi zatem punkt odniesienia przy dokonywaniu oceny, które z przestępstw objętych kolejnymi wyrokami pozostają w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego. Nie ma natomiast żadnych przeszkód prawnych, aby utworzyć kolejną grupę obejmującą skazania za czyny popełnione zanim zapadł kolejny „pierwszy wyrok” - oczywiście „pierwszy” z punktu widzenia tej kolejnej grupy przestępstw (por. wyrok SN z 21 stycznia 2008 r., V KK 212/07, LEX nr 377209).

Bacząc na to, co wynika z art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu, stwierdzić należało, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodziły warunki do wymierzenia skazanemu kary łącznej z połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 621/12 i VI K 178/14. Przestępstwa, za które te kary zostały wymierzone, nie pozostawały bowiem w zbiegu realnym w rozumieniu art. 85 kk.

Jakkolwiek Sąd Rejonowy miał na względzie, iż poprzednio wobec skazanego w sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 8/14 zapadł w dniu 23 października 2014 r. wyrok łączny, mocą którego wymierzone zostały mu kara łączna 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności z połączenia kar jednostkowych tego rodzaju orzeczonych w sprawach Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 232/12, VI K 581/12, VI K 621/1 i VI K 826/12, a także łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat z połączenia zakazów orzeczonych wyrokami wydanymi w sprawie Sądu Rejonowego w Zabrze o sygn. akt VII K 1098/12 oraz sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 621/12, a co do kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej w sprawie o sygn. akt II K 524/08 i kary grzywny orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrze w sprawie o sygn. akt VII K 1098/12 postępowanie zostało umorzono z braku warunków do wydania w tym zakresie wyroku łącznego, nie mniej nie dostrzegł, iż żadne z przestępstw, za które Ł. O. został prawomocnie skazany w sprawach VI K 178/14 i VI K 120/15, a w związku z którymi na wniosek skazanego wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie w przedmiocie wydania wobec niego nowego wyroku łącznego, nie zbiegało nie tylko ze sobą, ale również z jakimkolwiek wcześniej popełnionym przez w/w przestępstwem lub ciągiem przestępstw.

Tymczasem bezsprzecznie pierwszym chronologicznie wyrokiem wyznaczającym jedyny zbieg przestępstw i ciągu przestępstw był wyrok Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 11 września 2012 r. wydany w sprawie o sygn. akt VI K 232/12. Zapadł on po poprzedzającym go historycznie pierwszym wyroku skazującym Ł. O. z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt II K 524/08 za ciąg przestępstw popełniony w okresie od 6 czerwca 2008 r. do 23 lipca 2008 r.. Przed dniem 11 września 2012 r., a po dniu 19 marca 2009 r., Ł. O. dopuścił się zaś czynów, za które został skazany w sprawach Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygn. akt VI K 232/12, VI K 581/12, VI K 621/1 i VI K 826/12, popełnił je bowiem odpowiednio 13/14 stycznia 2012 r., 3 lipca 2012 r., 23 lipca 2012 r. i 30 sierpnia 2012 r.. Tymczasem czynów, za które został skazany w sprawach VII K 1098/12, VI K 178/14 i VI K 120/15, dopuścił się już po 11 września 2012 r., a mianowicie odpowiednio 16 października 2012 r., 5 listopada 2012 r. i 21 stycznia 2015 r.. Wprawdzie czyny osądzone w sprawach VII K 1098/12 i VI K 178/14 popełnione zostały przed dniem 3 grudnia 2012 r., kiedy zapadł wyrok w pierwszej z tych z tych spraw, będący niewątpliwie wspomnianym wyżej „kolejnym” pierwszym chronologicznie orzeczeniem dla tego układu przestępstw, nie mniej wymierzonymi zostały za nie skazanemu nie podlegające łączeniu kary różnego rodzaju (grzywna i pozbawienie wolności). Dodać jeszcze trzeba, iż w sprawie VI K 178/14 nie został wymierzony skazanemu zakaz prowadzenia pojazdów, a uwaga ta była konieczna

z tego względu, że w razie orzeczenia za zbiegające się przestępstwa zakazów tego samego rodzaju sąd zobligowany jest stosować odpowiednio przepisy o karze łącznej (art. 90 § 2 kk).

Tak więc powyższe rozważania nie pozostawiały również najmniejszej wątpliwości, iż wobec skazanego nie zachodziły warunki do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności z połączenia kar tego rodzaju wymierzonych mu w sprawach VI K 826/12 i VI K 178/14, co sugerował w toku rozprawy apelacyjnej skarżący. Przestępstw z obu tych spraw skazany dopuścił się tak przed, jak i po 11 września 2012 r..

Ponadto postępowanie w przedmiocie wydania nowego wyroku łącznego nie służy korekcie rozstrzygnięć zawartych w poprzednio wydanym wyroku łącznym. Uwagę tę należało poczynić w związku z orzeczoną wobec skazanego w sprawie VI K 8/14 łącznym zakazem prowadzenia pojazdów z połączenia jednostkowych tego rodzaju zakazów wymierzonych w związku z popełnieniem przez Ł. O. przestępstw, które nie pozostawały w zbiegu realnym.

Z podanych względów wynikało zatem, że po wydaniu poprzedniego wyroku łącznego nie zachodziła potrzeba wydania wobec skazanego nowego wyroku łącznego, co obligowało po myśli art. 572 kpk do umorzenia postępowania w tym przedmiocie. Kiedy Sąd Rejonowy nie uczynił tego w odniesieniu do całego zakresu postępowania, tego rodzaju mankament zaskarżonego wyroku musiał naprawić Sąd odwoławczy. Nakazywał mu to przepis art. 437 § 2 kpk. W tym celu, gdy nie zachodził żaden z wypadków wskazanych w art. 439 § 1 kpk i art. 454 kpk, jak też nie jest koniecznym przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, niedopuszczalnym wręcz było postulowane przez skarżącego uchylene orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powyższe rozważania nie pozostawiały też najmniejszej wątpliwości, iż wobec skazanego .

Tym samym poprzednio wydany wobec skazanego wyrok łączny nie utraci mocy.

Podkreślenia jeszcze wymaga, iż umorzenie przez Sąd odwoławczy postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w pełnym zakresie nie skutkowało wydaniem orzeczenia surowszego, przez art. 434 § 1 kpk zakazanego przy apelacji wywiedzionej wyłącznie na korzyść skazanego. Jego konsekwencją jest, iż wobec skazanego wykonywaną będzie kara łączna 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem łącznym w sprawie VI K 8/14 oraz kary jednostkowe tego rodzaju wymierzone w sprawach VI K 178/14 i VI K 120/15 (odpowiednio 6 miesięcy oraz 1 roku i 2 miesięcy), co daje razem 3 lata i 9 miesięcy pozbawienia wolności. Natomiast skutkiem uprawomocnienia się orzeczenia o karze łącznej zawartego w zaskarżonym wyroku byłoby, że odrębny byłaby kary wymierzone skazanemu w sprawach VI K 232/12 (1 roku pozbawienia wolności), VI K 581/12 (kara 6 miesięcy pozbawienia wolności) oraz VI K 826/12 (kara 7 miesięcy pozbawienia wolności). Zatem po zakończeniu odbywania kary 5 lat pozbawienia wolności ze sprawy II K 524/08 skazany odbywałby te kary oraz karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Wynikający z tego okres izolacji skazanego wynosiłby więc aż 3 lata i 11 miesięcy. Myli się tym samym obrońca twierdząc, iż połączenie w zaskarżonym wyroku węzłem kary łącznej kary jednostkowej z wyroku wydanego w sprawie VI 621/12 powodować będzie, iż kara ta zostanie wykonana dwukrotnie, bowiem uprzednio została objęta węzłem kary łącznej orzeczonej w sprawie VI K 8/14. Okoliczności, które zaszły po wydaniu i uprawomocnieniu się pierwszego wyroku łącznego, tylko wtedy, jeśli nie stanowią przesłanek z art. 575 kpk, nie niweczą jego prawnego bytu. Wyrokowi łącznemu bezspornie przysługuje cecha prawomocności. Traci on zaś moc wtedy, gdy ujawni się potrzeba wydania kolejnego wyroku łącznego, a więc, gdy ujawni się skazanie, które podlega połączeniu z karami już objętymi wyrokiem łącznym - z chwilą uprawomocnienia się nowego wyroku łącznego (art. 575 § 1 kpk) (por. wyrok SA w Lublinie z 11 maja 2009 r., II AKa 58/09, LEX nr 513129).

W pozostałym zakresie, a więc co do pkt 3 i zawartego w nim rozstrzygnięcia o kosztach obrony z urzędu, zaskarżony wyrok utrzymano w mocy nie znajdując podstaw do podważenia go w tej części.

Konsekwencją wydania orzeczenia kończącego postępowanie, wedle którego postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w całości zostało umorzone z braku warunków do jego wydania po myśli art. 572 kpk, musiało być obciążenie Skarbu Państwa wydatkami w sprawie, w tym nieopłaconymi kosztami wyznaczonego skazanemu obrońcy z urzędu, które określone zostały na podstawie § 4 ust. 1 i 3 oraz 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1805). W konsekwencji objęły one opłatę należną w wysokości połowy stawki maksymalnej za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego podwyższonej o stawkę podatku VAT obowiązującą w dacie orzekania.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej swego wyroku.